

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-05-27

Ärendenummer: 2025-00845

Handläggare: Elin Köpman

Telefon: 031-367 00 31

E-post: elin.kopman@educ.goteborg.se

Yttrande över revisionsredogörelse 2024

Förslag till beslut

I Utbildningsnämnden

1. Att översända yttrande över revisionsredogörelse 2024 till Stadsrevisionen.
2. Att omedelbart justera protokollet.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande föreskrifter och enligt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt.

Revisorernas uppdrag är att pröva om nämnden sköter verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om nämndens interna kontroll är tillräcklig.

2024 års granskning av utbildningsnämnden omfattar:

- Grundläggande granskning
- Rektorernas förutsättningar
- Trygghet och studiero
- Uppföljning av föregående års rekommendationer

Stadsrevisionens bedömning efter granskningen är att delar av nämndens verksamhet behöver förbättras, och därav har rekommendationer lämnats till nämnden. I övrigt bedömer revisorerna att nämnden har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som har granskats.

Nämnden ska vidta lämpliga åtgärder med anledning av de rekommendationer som lämnats och stadsrevisionen vill därför ha ett yttrande från nämnden där det framgår vilka åtgärder som har gjorts eller som planeras. Ytrandet ska vara Stadsrevisionen tillhanda senast den 19 juni 2025.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

De rekommendationer som lämnades av Stadsrevisionen 2023 handlade bland annat om arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck samt arbetet med samordnade insatser för

barn och unga (SIP). Förvaltningen har gjort ett antal åtgärder för att omhänderta rekommendationerna. Bland annat har personal fått kompetenshöjande insatser gällande arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Gällande SIP-arbetet har rektorer och elevhälsopersonal fått utbildning, stödmaterial har tagits fram och samverkan har stärkts med andra förvaltningar. En SIP-samordnare kommer att samordna fortsatta insatser och stötta skolornas utvecklingsarbete från och med hösten 2025. Vad gäller de rekommendationer som lämnats av Stadsrevisionen 2024, avseende arbetet med trygghet och studiero, så bedömer förvaltningen att det redan bedrivs ett förebyggande arbete vid alla skolenheter, att det finns en systematik och att uppföljning sker.

Samverkan

I förvaltningens samverkansgrupp 2025-06-09.

Bilagor

1. Granskning av utbildningsnämnden verksamhetsåret 2024
2. Granskning av arbetet med trygghet och studiero 2024-09-24

Ärendet

Nämnden ska vidta lämpliga åtgärder med anledning av de rekommendationer som lämnats i revisionsredogörelsen och stadsrevisionen vill därför ha ett yttrande från nämnden där det framgår vilka åtgärder som har gjorts eller som planeras. Yttrandet ska vara Stadsrevisionen tillhanda senast den 19 juni 2025.

Beskrivning av ärendet

Utbildningsnämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande föreskrifter och enligt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt.

Revisorernas uppdrag är att pröva om nämnden sköter verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om nämndens interna kontroll är tillräcklig.

2024 års granskning av utbildningsnämnden omfattar:

- Grundläggande granskning
- Rektorernas förutsättningar
- Trygghet och studiero
- Uppföljning av föregående års rekommendationer (arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck, systematiskt brandskyddsarbete samt delegationsbeslut beträffande anställningar).

Inom ramen för den grundläggande granskningen bedömer revisorerna att nämnden har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som har granskats.

Den uppföljande granskningen av 2023 års rekommendationer om arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck, samt det systematiska brandskyddsarbetet, visar att rekommendationerna är omhändertagna. 2023 rekommenderas nämnden även att säkerställa att beslutad delegationsordning lever upp till kommunallagens regleringar om delegationsbeslut beträffande anställningar. Revisionskontoret bedömer att nämndens delegationsordning fortsatt inte lever upp till kommunallagens regleringar och rekommendationen kvarstår därför.

Gällande rektorernas förutsättningar har inga rekommendationer lämnats, då granskningen visat att nämnden bedriver ett ändamålsenligt arbete.

De rekommendationer som lämnats av stadsrevisionen i 2024 års granskning handlar om arbetet med trygghet och studiero, anmälan av kränkande behandling samt dokumentation av disciplinära åtgärder. Nämnden ska vidta lämpliga åtgärder med anledning av de rekommendationer som lämnats och stadsrevisionen vill därför ha ett yttrande från nämnden där det framgår vilka åtgärder som har gjorts eller som planeras.

Granskning av arbetet med trygghet och studiero

Stadsrevisionen gjorde 2024 en tematisk granskning som syftade till att bedöma om grundskolenämnden och utbildningsnämnden har ett ändamålsenligt arbete med att tillförsäkra eleverna i grund- och gymnasieskolan en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Med ändamålsenlighet avses att arbetet bedrivs i enlighet med lagar, förordningar, stödmaterial, samt fullmäktiges och nämndernas styrdokument. Syftet har brutits ner i följande revisionsfrågor:

1. Säkerställer nämnderna att det bedrivs ett systematiskt förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero?
2. Säkerställer nämnderna att det vidtas adekvata åtgärder om det är bristande trygghet och studiero?
3. Säkerställer nämnderna att arbetet med trygghet och studiero följs upp och utvärderas på ett systematiskt sätt?

I rapporten framkommer bl.a att den ekonomiska situationen under 2024 med åtgärder för en ekonomi i balans har påverkat det förebyggande arbetet med trygghet och studiero negativt och att det skett en förskjutning mot det mer åtgärdande arbetet. Revisorernas bedömning är att det på de flesta skolor bedrivs ett systematiskt förebyggande trygghetsarbete, men att det finns en bristande systematik i skolornas arbete för att skapa studiero. Utifrån granskningen lämnar stadsrevisionen följande rekommendationer:

- Nämnden rekommenderas att säkerställa att det vid alla skolenheter bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. Särskilt behöver systematiken i arbetet med studiero stärkas.
- Nämnden rekommenderas att säkerställa att personalen anmäler upplevda kränkningar till rektorn.
- Nämnderna rekommenderas att säkerställa att disciplinära åtgärder dokumenteras i enlighet med gällande regelverk.
- Nämnden rekommenderas att förtydliga hur arbetet med studieron ska följas upp.

Yttrande

Enligt skollagen ska alla elever tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Enligt Skolinspektionen har studieron en stark koppling till kvaliteten på undervisningen.

Förvaltningen menar att det i Stadsrevisionens granskning har lagts alltför lite fokus på skolornas och huvudmannens arbete med studiero, i relation till undervisningens kvalitet. Granskningen lade betydligt större vikt vid skolornas arbete med mobilförbud och ordningsregler. Det sker en mängd olika insatser, på samtliga skolenheter, för att öka undervisningens kvalitet och förstärka det kompensatoriska uppdraget i syfte att ge eleverna goda förutsättningar att koncentrera sig på och tillgodogöra sig undervisningen. Följande är några av Skolinspektionens exempel på när arbetet med studiero håller hög kvalitet;¹

- Arbetet utmärks av systematik och kontinuitet,
- Skolan genomför återkommande elevenkäter och andra undersökningar för att ta reda på nuläget och planera insatser utifrån elevernas upplevelser,

¹ Skolinspektionen (2020) *Skolors arbete med trygghet och studiero En tematisk analys utifrån beslut fattade inom regelbunden kvalitetsgranskning 2018–2019*.

- Skolan har gemensamma arbets- och förhållningssätt med det uttalade syftet att skapa enhetlighet, tydlighet och förutsägbarhet för eleverna (t.ex lektionsramar),
- Varierad undervisning och anpassningar med hänsyn till aktuell elevgrupp,
- Elevhälsan involveras i arbetet, exempelvis genom insatser och stöd från specialpedagog och kurator,
- Stöd till eleverna kring studieteknik, stresshantering, sömn och annat som kan påverka elevernas koncentration och studiero,
- Arbete med att stärka lärarnas ledarskap i klassrummet.

Alla dessa delar omhändertas i skolenheternas och huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Enheterna planerar för insatser och följer upp hur det går, med en hög grad av systematik och i delaktighet av både lärare och elevhälsopersonal. Arbetet med studiero följs även upp kontinuerligt enligt det årshjul och de anvisningar som finns för skolenheternas och huvudmannens kvalitetsarbete. Sedan läsåret 2023/24 har arbetet med studiero en egen rubrik i alla enheters verksamhetsplaner och uppföljningsrapporter.

Förvaltningen delar inte helt Stadsrevisionens bedömning. Utbildningsförvaltningen behöver fortsätta att utveckla det systematiska arbetet för att det ska få än större genomslag i verksamheten.

Stadsrevisionen konstaterar också att personalen inte alltid anmäler upplevda kränkningar mot elever till rektorn. Sedan granskningen genomfördes har förvaltningen gjort fler kompetenshöjande insatser för olika grupper av medarbetare. Förvaltningen ser att antalet anmälningar ökar över tid, och kommer att fortsätta att stödja och utbilda vid behov.

Vad gäller det åtgärdande arbetet rekommenderas nämnden att säkerställa att disciplinära åtgärder dokumenteras i enlighet med gällande regelverk. Utbildningsnämndens dokumenthanteringsplan omnämner i dagsläget endast skriftlig varning, avstängning och omhändertagande av föremål, och behöver kompletteras med hur kvarsittning, utvisning ur undervisningslokalen samt tillfällig omplacering ska dokumenteras. Förvaltningen kommer att se över detta under 2025 då dokumenthanteringsplanen ska revideras.

Från 2023 års granskning kvarstår även några rekommendationer. Nämnden rekommenderades då att säkerställa att delegationsordningen lever upp till kommunallagens krav avseende delegationsbeslut gällande anställningar. Förvaltningen har sedan mars 2025 infört en ny rutin som överensstämmer med kraven.

Gällande de rekommendationer som lämnades 2023 avseende samordnade insatser för barn och unga (SIP) så har förvaltningen gjort att antal åtgärder.

Nämnden rekommenderades att stärka sin styrning och uppföljning av SIP-arbetet i syfte att se till att verksamheten lever upp till kraven som ställs i lagstiftning och regelverk.

Förvaltningen har informerat samtliga skolor och rektorer om SIP-överenskommelsen via Centrala elevhälsan och i förvaltningens kommunikationskanaler. Utbildning om överenskommelsen med en konkret genomgång av SIP-processens samtliga steg samt det material som finns tillgängligt genomfördes för elevhälsopersonal och rektorer 2024. Under 2025 pågår en genomgång av de dokument som finns kopplade till SIP-arbetet, och dessa samlas under en och samma rubrik på elevhälsans portal på digitala navet. En SIP-samordnare kommer att samordna fortsatta insatser och stötta skolornas utvecklingsarbete från och med hösten 2025.

Samverkan med de övriga skolförvaltningarna samt socialförvaltningarna har stärkts via flertalet samverkansforum (temagrupp barn och unga, samverkansgrupp avvikelser, gemensamma utbildningsinsatser).

Nämnden rekommenderas även att arbeta för förverkligandet av en gemensam digital samverkansyta för att underlätta dokumentation och kommunikation samt säkra informationsöverföringen i SIP-arbetet.

Förvaltningen arbetar med att utveckla en funktion i nuvarande journalsystem PMO. I maj 2025 testkörs "SIP som ärende" med hjälp av utsedda representanter för elevhälsan tillsammans med samordnare i Centrala elevhälsan och systemförvaltare PMO.

Funktionen beräknas vara i drift lagom till skolstart i augusti 2025.

Stadsrevisionen kommer att göra en uppföljande granskning av rekommendationerna gällande trygghet och studiero, delegationsbeslut avseende anställningar samt SIP-arbetet under 2025.

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att översända yttrandet med beskrivning av vidtagna och planerade åtgärder till Stadsrevisionen.

Maija Söderström

Tomas Berndtsson

Avdelningschef planering och utveckling

Förvaltningsdirektör